

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatio Synoptica De Ivdiciis Ad Lib: II. Decretal:
Gregorii IX.**

**Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo**

Spirens., 1660

12. Quid si praesumptio accedat delinquentem corrigendum non esse?
Refertur sententia negans?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

poni potest in præsenti, ad impediendum
damnum tertii vel communitatis: Si ergo hæc impeditur sufficienter alio medio
non ita noxio & infamatorio delinquen-
ti, illud certè medium apponi debet &
denunciatio judicialis omitti, debet enim
proximo remedium adferri damno eius,
quo potest, minori.

12. At si præsumitur delinquens non
corrigendus per monitionem secretam,
illi vel tertio, cui dñnum parat, factam,
non desunt DD. qui affirment non posse
ad denunciationem judicialem deveni-
re, sed debere dicere Prælato ut Patri, vel
aliis ut observent, & aliquando possint es-
se testes in judicio, Ita expressè Navar: lib.
3: de restit: c. 2. n. 358. in 2. Edit: Suar: de Cha-
nit: disp: 8. S. 6. n. 6. in fine. loquens de de-
lictis quæ cedunt in dñnum commune,
dicit, si occulta penitus sunt, id est, si nul-
lus aliis præter te sciat, superiorem esse
admonendum ut vigilet. Infertur ergo
non esse monendum ut judicet, & num. 10.
loquens de edictis sanctæ Inquisitionis,
ait, Si delicta non sint talia, ut viâ inquisi-
tionis possint Inquisitores de illis interro-

gare juridicè, tunc credendum esse, eos
procedere secundùm ordinem correctio-
nis fratrnæ: quem quidem ordinem ser-
vandum esse docet S. Thom: ar. 7. in solut: ad
1. eò quod communib[us] bono sufficiat, ut de-
licta publica puniantur, aut ea quæ inju-
dicio probari possunt, etiam si aliàs publi-
cè nota non sint. Ex quo infert Lorca se-
cunda secundæ q. 33. art. 8. disp: 47. n. 6. & 15.
Prælatum Religiosorum rarò præcipere
posse, ut aliquid occultum sibi, etiam ut
Patri manifestetur, cum non possit sub-
ditis constare, utrum res in eo statu sit, ut
subditus licet occultum prodat. Et ideo
citati DD. regulam assignant ex S. Thom: art.
8. in solut. ad 1. Prælatum tunc solùm posse
præcipere, quando potest inquirere, id
est, quando denunciator adest, aut infa-
mia præcessit, quod intelligendum aße-
runt tam de paterna quam de judiciali de-
nunciatione, quod verba S. Thomæ sint
indistincta, & n: 21. dicat, si superior præ-
cipiat denunciare, quantumcunq; abso-
lutè præcipiat, non obligare, nisi circa cri-
men, quod probari potest, & servato cor-
rectionis ordine, aliàs præceptum fore in-
justum.

justum. Ita hi. DD. & alij cum Durand: in 4.
dist: 19. q: 4. Henrig. l. 13. de Excom: cap. 14. n.
13. Quorum ratio est, quia non potest esse
judicium de delicto sine sufficienti pro-
batione. Ergò ubi hæc est impossibilis,
cessat obligatio denunciandi, quæ ad ju-
dicium complendum ordinatur, ut ipsum
hoc colligitur ex can: quod videtur. 22. q: 5.

13. Verùm his non obstantibus, judi-
cio nostro, dicendum omnino est, te pos-
se & debere delinquentem aduersus ter-
tiam personam vel comune bonum Præ-
lato, ut judici denunciare, si alia via tibi
non suppetit damnum impediēdi, etiam-
si probare non possis, sed solus tu sis qui
noveris, modò non noveris per confessio-
nem, & manifestatio delicti sufficiat dam-
num impedire aliquo modo, et si non per-
fectè: Ita Lessius, qui testatur esse com-
munem. lib. 2. de just. cap: 30. dub. 2. n. 13. &
dub. 6. n. 43. & multis allegatis. Thom: Sanch:
lib 3. de matr. disp: 13. n. 2. ubi volentes con-
trahere cum impedimento, etiam si impe-
dimentum infamatorium sit, probat esse
denunciandos Judici, quantumvis oceu-
tum impedimentum subsit, probariq; non
possit.